

Empresa responsable: un factor de competitivitat

Jornada sobre Responsabilitat Social de les Empreses · Dimecres 19 d'octubre 2005

Èxit de participació i aportacions a la Jornada 'Empresa Responsable: un factor de competitivitat'

Dimecres 19 d'octubre va tenir lloc la Jornada "Empresa Responsable: un factor de competitivitat", en la qual més de 150 persones procedents d'empreses van poder debatre sobre el valor de la responsabilitat social i conèixer algunes pràctiques interessants. Entre els participants també hi havia representants de l'Administració, ONGs, sindicats, universitats i escoles de negoci.

La jornada va ser organitzada per l'**Associació per a les Nacions Unides**, amb el suport del **Departament de Comerç, Turisme i Consum**.

Després de les paraules de benvinguda per part d'Àngels Mataró, directora d'ANUE, precisament el secretari general del Departament, **Alfons Garcia** la va inaugurar, tot fent palès l'interès d'aquest Departament de la Generalitat de Catalunya per avançar en la

promoció de la RSE, molt especialment pel factor competitivitat que aquesta pràctica comporta en el marc d'internacionalització creixent. No és per casualitat doncs que l'organisme del Departament que hi ha prestat la seva col·laboració hagi estat precisament el **COPCA**, el Consorci de Promoció Comercial de Catalunya. Finalment, va remarcar la voluntarietat d'aquest enfocament de gestió que integra les visions socials i ambientals, i va adreçar-se molt singularment a les Pimes, per a les quals va demanar una agenda específica.

Segons **Josep Maria Canyelles, director de la Jornada**, amb aquest esdeveniment s'ha pretès facilitar la posada en marxa d'espais més normalitzats de diàleg i intercanvi sobre l'RSE entre les empreses catalanes. A Catalunya hi tenen seu algunes grans empreses que ja han iniciat una línia de RSE, però el repte és troba en les Pimes. En aquest sentit, en el marc de la jornada també hi hagut una taula rodona sobre 'territoris RSE' per reflexionar sobre la necessitat de generar sinèrgies en un territori, amb la participació de totes les parts.

Els assistents van considerar la trobada com un èxit, especialment pel bon nivell de les intervencions i la participació que es va donar a la sala, però també per l'abordatge des de perspectives molt diverses i enriquidores, com el concepte de Territori Responsable, d'avantatges competitius de l'RSE, l'alegria com a valor corporatiu, la base de la piràmide com a oportunitat o com fer front a la corrupció.

Per expressar la visió de les **Nacions Unides**, **Carlos Jiménez**, representant per a Espanya i Andorra del Centre Regional de NU a Europa, va afirmar que "la manera com les empreses porten a terme les seves operacions determina el futur de la governabilitat. Per tant, des de NU,

proposem el concepte de Ciutadania Empresarial Responsable". Així mateix, va apostar per "revertir certes situacions que altrament faran invivable el nostre món. Les empreses han d'anar cap aquí per motius superiors, però fins i tot

per una qüestió de màrqueting".

La directora del **United Nations Global Compact Barcelona Center**, **Mireia Belil**, va poder explicar les funcions d'aquest organisme recentment creat, tot destacant que ha estat un fruit del Fòrum de les Cultures.

Va transmetre la idea que el Global Compact ha de ser un pas vers un Contracte Social Global i que les empreses han d'integrar la RSE com a part de l'estratègia, no com si fos el departament d'informàtica.

Finalment va mostrar-se crítica amb el fet que no totes les empreses firmants del Pacte Mundial estan complint i que la major part dels Informes de Compliment són molt limitades.

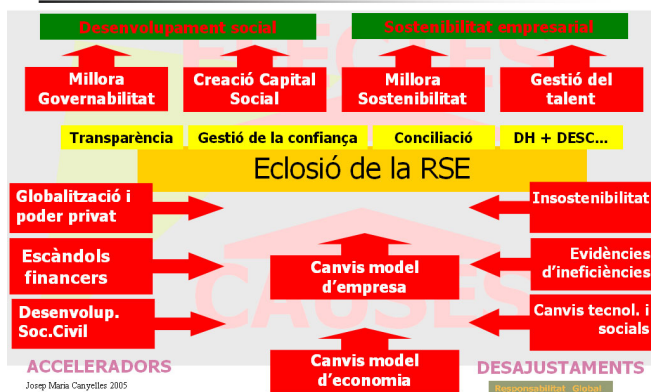
Josep Maria Canyelles, promotor de **www.responsabilitatglobal.com** i col·laborador d'ANUE va reflexionar sobre els Avantatges Competitius de l'RSE, establint models estratègics per a aquesta política i destacant la seva aportació a la creació de valor i l'ús com a

barrera competitiva. Va aprofundir en les causes i efectes d'aquesta pràctica tot destacant que l'RSE és rendible i a

en un país responsable, es va concloure que en un territori, l'RSE pren cos a partir del compromís de les diferents parts.

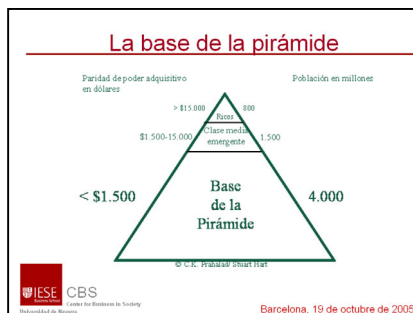
Causes i efectes

més és justa i equitativa. Va emfasitzar que les Pimes tenen millor oportunitat per a captar el talent ja que els professionals d'avui ja valoren de manera més equilibrada el que els ofereix l'empresa: remuneració, carrera, reputació, clima laboral, conciliació, autorrealització...

La intervenció més agosarada va venir de **Salvador García**, de la UB i promotor d'**Eutopia**, que es va mostrar crític amb l'excés de mètrica dins les organitzacions. No té sentit mesurar-ho tot perquè hi ha coses que s'han de percebre sense necessitat de tanta mesura i perquè el que cal és ser proactius. Algunes empreses demanen com podem fer aterrar aquests conceptes quan resulta que tot just estem començant i encara ens hem d'enlairar.

Un plantejament va ser el de les oportunitats que ens brinda la 'base de la piràmide', és a dir, el potencial de poder satisfer les dues terceres parts de la humanitat que no disposa de recursos suficients per a un model de comerç com el dels països occidentals però que poden ser destinataris de models comercials pensats diferentment, no per crear noves necessitats sinó per satisfer necessitats reals. **Miguel Ángel Rodríguez**, director del CBS de l'**IESE** va ser l'expert en abordar aquest repte.

Diverses empreses van poder mostrar les seves polítiques davant de l'auditori: el factor confiança de **DKV** (**Miguel García**, director de Comunicació), l'RSE amb treballadors i franquiciats de **MRW** (**Paco Sosa**, director de Relacions Externes), l'opció social de **la Fageda** (**Cristóbal Colón**, president), la multinacional 'best workplace' **Danone** (**Xavier Lliñan**, director de Desenvolupament Organitzatiu), i la cooperativa de serveis **Abacus** (**Roger Sunyer**, director de Participació). En totes elles va ressaltar la naturalitat amb què han integrat aquestes pràctiques en la seva vida interna i el valor que els aporten.

El concepte de Territori Responsable va motivar un debat entre les diferents parts, els principals stakeholders. Sota la idea que una empresa no pot exercir plenament la seva responsabilitat si no ho fa en un context de responsabilitat,

Tothom va estar d'acord en el plantejament que, en darrer terme, la RSE es vincula a un model de país. Des de la taula van poder aportar les seves visions sectorials **Martí Lloveras**, President de la Comissió Cercle Món de **CECOT**, **Simón Rosado**, secretari d'Acció Sindical i Política Sectorial de **CCOO-Catalunya**, **Àngels Mataró**, directora d'**ANUE** (Associació per a les Nacions Unides), **Montserrat Torrent**, directora de l'**OCUC**, i **Josep Maria Lozano**, director de l'**IPES** d'**ESADE**. Aquest últim, com a director de l'estudi sobre els governs i l'RSE, va poder aportar l'enfocament sobre quins papers els correspon al sector públic.

CCOO manifestava la incoherència que suposa el fet que una mateixa empresa aquí compleixi amb uns estàndards que, la mateixa empresa, quan produeix en un país en desenvolupament, no compleix.

Tothom va mostrar-se d'acord en el sentit que la responsabilitat també és exigible a cadascuna de les parts, no solament a les empreses. **Rosado** afirmava que una pràctica sindical que no assumís una gran responsabilitat podria estar perjudicant empreses i també ciutadans, fent referència a denúncies i vagues. **Mataró** també va apostar per l'aprofundiment en la transparència de les ONGs, que ja es dona per mitjà de la rendició de comptes davant l'Administració i els socis. **Torrents** va posar èmfasi també en la responsabilitat dels consumidors i usuaris per tal de fer valer els nostres drets: "les empreses sols seran responsables si la ciutadania els ho exigeix". **Lloveras** va demanar que caldria passar "de jutges a part" en el sentit que algunes organitzacions no poden limitar-se a jutjar i no aplicar-se a elles mateixes els criteris de responsabilitat i mirar de fer camí plegats per avançar.

Sobre la regulació de l'RSE, va haver-hi aportacions més aviat en sentit contrari. **Rosado** va manifestar que no és necessària una Llei específica, o en tot cas hauria de ser molt genèrica, ja que podria entrar en col·lisió amb moltes altres lleis. **Torrent** es preguntava si té sentit una llei que demani el respecte pels drets fonamentals. Això no obstant, el poc interès i relativització que va mereixer una possible llei, no

treu que efectivament calen polítiques públiques de promoció i impuls de l'RSE.

Per la seva part, **Lozano** lamentava que a Espanya ha predominat un enfocament del debat sobre la RSE centrat en aquest aspecte, quan l'important és què es vol fer i quins són els instruments més adequats per a cada cosa. El director de l'IPES-ESADE va afirmar que l'RSE ha de formar part de la visió empresarial, i que el discurs de l'RSE no s'aguanta en si mateix si no es fonamenta en un model de país. Només té sentit parlar d'RSE si hi ha voluntat de fer un país més responsable. En aquest sentit, va considerar que cada país ha de desenvolupar el seu model propi: "podem aprendre dels altres però no copiar".

En el marc d'aquest debat, **UGT** va proposar que l'RSE havia de servir per a fer un espai on les empreses no responsables ho tinguessin ben difícil, mentre que a les responsables tot els resultés més fàcil. Així mateix, van alertar del perill que caiguem en el lliure mercat de l'RSE, amb multitud d'iniciatives sense Projecte. Cal que estiguin contextualitzades en marcs territorials, vinculades a plans estratègics de territori: "si estàs en un territori on hi ha un Projecte, les empreses predisposades ho tenen més fàcil".

La darrera sessió va mostrar eines per a l'RSE, amb la presentació d'un document de resum de les principals iniciatives i unes iniciatives concretes. L'empresa **Hera-Tratesa** va explicar el seu procés de certificació en SA8000, tot fent referència que l'important no és tant la norma sinó les polítiques reals de RSE. Segons **Vicky Latorre**, "la norma ens ha permès clarificar certs processos i responsabilitats i, com que ja havíem implantat alguna ISO, no ens ha estat massa complicat".

Jordi Bonet, catedràtic de Dret Internacional de la **UB**, va remarcar que dels 185 tractats de l'OIT, només es tenen en compte pràcticament els 8 Convenis fonamentals, i pràcticament només els quatre criteris més rellevants i que amb prou feines es compleixen: llibertat sindical i de negociació col·lectiva, no treball forçós, no discriminació, no treball infantil. Va explicar com a finals dels 90 es va crear una minoria de bloqueig (empreses més els estats asiàtics) per a fer front als intents de crear una etiqueta global basada en els estàndards d'OIT.

El **COPCA** forma part de la xarxa **Euro Info Center** de manera que també acull la campanya europea per a la promoció de la RSE entre les Pimes, iniciada ara fa un any. **Núria Macià**, responsable del EIC-COPCA, va remarcar que

moltes Pimes ja fan pràctiques responsables sols que no les etiqueten com a tals. També va situar la RSE com una oportunitat empresarial vinculada desenvolupament econòmic.

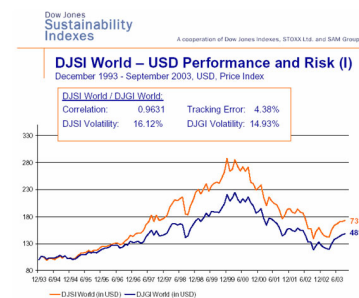
El professor **Antonio Argandoña**, de l'**IESE**, va aprofundir en el Global Compact a partir del 10è compromís, el de la lluita activa contra la corrupció, tot alertant de les conseqüències nefastes no sols en termes ètics, polítics i socials, sinó també en termes econòmics, per les grans disfuncions i ineficiències que genera. D'altra banda, "la corrupció al final es fa fent interna, esdevé endògena i corromp tota l'organització per dins".

Laura Albareda, de l'**Observatori dels Fons Ètics, Ecològics i Solidaris** de l'IPES-ESADE, va fer una dissertació sobre les modalitats al voltant de la Inversió Socialment Responsable, i va alertar que a l'Estat espanyol aquesta pràctica no està experimentant el creixement que en els altres països desenvolupats.

ESADE

Institut Persona, Empresa i Societat (IPES)

APARICIÓ D'ÍNDEXS FINANCERS DE RESPONSABILITAT SOCIAL

Entre altres aspectes, per tal que les Pimes es puguin fer més seu el concepte, es va demanar que no es parli tant d'RSC (Responsabilitat Social Corporativa) sinó d'RSE (de les Empreses), tot promovent una agenda més adequada a les petites i mitjanes empreses.

Amb aquest acte l'ANUE (Associació per a les Nacions Unides) fa un pas més per desenvolupar una línia de treball al voltant de l'RSE, arrelada a la nostra realitat empresarial i vinculada a les iniciatives que NU ha estat llançant en els darrers anys per tal de millorar la governança del món i la major implantació real de les convencions de NU.

Properament el COPCA obrirà un fòrum de debat a internet a partir de les conclusions de la Jornada. Els materials de la Jornada es poden sol·licitar a info@collaboratio.net

Empresa responsable: un factor de competitivitat

Jornada sobre Responsabilitat Social de les Empreses · Dimecres 19 d'octubre

En pocs anys, l'RSC ha esdevingut una pràctica d'elevat interès. «La integració voluntària, per part de les empreses, de les preocupacions socials i ambientals en les seves operacions comercials i les seves relacions amb els seus interlocutors» està demostrant la seva capacitat de **crear valor per a la pròpia empresa**.

Quines són les **causes** i **efectes** de l'RSE? Avui ja és clar que no parlem d'una moda.

- Competitivitat
- Internacionalització
- Gestió d'Intangibles
- Captació i retenció del talent
- Marca
- Reputació
- Confiança
- ...

L'RSE està adquirint gran rellevància en el comerç mundial i en la internacionalització de la **cadena de producció i proveïment**

A Catalunya hi ha empreses que des de fa temps mantenen una línia de Responsabilitat Social

9'00 h. Lliurament de documentació

9'15 h. Acte inaugural:

Hble. Sr. **Josep Huguet**, conseller de Comerç, Consum i Turisme. Generalitat de Catalunya

9'45 h. El paper dels organismes internacionals

Moderadora: Sra. **Àngels Mataró**, dir. d'ANUE

- Sr. **Carlos Jiménez**, resp. per a Espanya del Centre d'Informació de Nacions Unides a Europa (Brussel·les)
- El Pacte Mundial de Nacions Unides per afavorir el compromís de les empreses
- Sra. **Mireia Belil**, dir.gen. **United Nations Global Compact Barcelona Center**

10'30 h. Pausa-Cafè

11'00 h. RSE per a la internacionalització i la competitivitat. Avantatges i Bones Pràctiques

Taula 1 (11'00-12'30)

Moderador: Sr. **Diego Guri**, cap de l'Àrea de Cooperació Internacional del **COPCA**

- Els avantatges competitius de l'RSE
Sr. **Josep Maria Canyelles**, director Jornada i promotor de www.responsabilitatglobal.com
- Gestió dels actius intangibles de l'empresa
Sr. **Salvador Garcia**, prof. titular del Departament de Psicologia Social de la **Universitat de Barcelona**
- Factor confiança
Sr. **Miguel García**, dir. de Comunicació de **DKV**
- RSC amb treballadors i franquiciats
Sr. **Paco Sosa**, dir. Rel. Externes de **MRW**
- Una opció social
Sr. **Cristóbal Colón**, pres. de **La Fageda**

Taula 2 (12'30-14'00)

Moderador: Sr. **Diego Guri**, cap de l'Àrea de Cooperació Internacional del **COPCA**

- Globalització de la cadena de producció. Sr. **Xavier Carbonell**. **Mango**
- Una multinacional 'Best Workplace'. **Danone**
- Les empreses d'economia social. **Abacus**
- Operar en països en desenvolupament. La base de la piràmide com a oportunitat
Sr. **Miguel Ángel Rodríguez** (director de l'**IESE-CBS**)

-Debat col·loqui després de cada taula

Responsabilitat Global

Lloc

Gallery Hotel
C. Rosselló, 249
(Pg. Gràcia-Rbl. Catalunya)
Barcelona

L5 Diagonal

Provença

Empresa responsable: un factor de competitivitat

Jornada sobre Responsabilitat Social de les Empreses · Dimecres 19 d'octubre

Una empresa no pot exercir plenament la seva responsabilitat si no ho fa en un context de responsabilitat, en un país responsable.

En un territori, la RSC pren cos a partir del compromís de diverses **parts**.

Per a construir un projecte comú, cal partir de les diverses visions ja que la RSC és una pràctica col·laborativa multilateral. En darrer terme, l'RSE es vincula a un **model del país**.

De quines **eines** es val la RSC. Hi ha diversos codis, normes, iniciatives, campanyes...

N'hi ha prou amb una declaració d'intencions? Cal una certificació? Com cal gestionar-la?

- Declaració
- Convencions
- Rendició de comptes
- Certificació
- Verificació
- Rating
- ...

La **comunicació** és una part essencial de la RSC. Per satisfer les legítimes **expectatives de retorn**, per actuar amb transparència i per verificació.

14h. Dinar*

15h. Taula rodona: Territoris RSE

Moderadora: Sra. **Montserrat Palet**, subdirectora general del **COPCA**

- Sr. **Martí Lloveras**
President de la Comissió Cercle Món de la **CECOT**
- Sr. **Simón Rosado**
Secr. Acció Sindical i Política Sect. **CCOO - Catalunya**
- Sra. **Àngels Mataró**
Dir. d'**ANUE** (Ass. per a les Nacions Unides)
- Sra. **Montserrat Torrent**
Dir. de l'**OCUC** (Org. Consumidors i Usuaris de Cat.)
- Sr. **Josep Maria Lozano**
Dir. **Inst. Persona, Empresa i Societat-ESADE**, i director de l'estudi sobre les pràctiques de RSC del sector públic.

→ Debat col·loqui

16'15 h. Eines per a la Responsabilitat

Moderador: Sr. **Josep Maria Canyelles**, director Jornada i promotor de www.responsabilitatglobal.com

- Codis i normes per a l'RSE
- Certificar-se en una norma.
Sr. **Eugenio F- Gómez**, gerent d'**Hera-Tratesa**
- Convencions bàsiques i recomanacions de l'OIT.
Sr. **Jordi Bonet**, catedràtic de dret internacional. **UB**
- Campanya europea de promoció de la RSC en Pimes.
Sra. **Núria Macià** Directora de l'**EIC-COPCA** (Euro Info Centre)
- El 10è principi del Pacte Mundial: La corrupció.
Sr. **Antonio Argandoña** (**IESE**)
- La confiança dels inversors. Inversió Socialment Responsable.
Sra. **Laura Albareda**. Observatori dels Fons Ètics, Ecològics i Solidaris de l'**IPES-ESADE**

17'45 h. CLOENDA

→ Sra. **Marina Bru**, presidenta d'**ANUE**

Inscripció

Podeu formalitzar la inscripció a l'Agenda de la Internacionalització:

<http://agenda.copca.com>

Informació

Associació per a les Nacions Unides.

C.Fontanella, 14.
Barcelona.
Tel. **93 301 31 98**
info@anue.org

Director Jornada:
Josep Maria Canyelles

Responsabilitat Global

La inscripció és gratuïta i comporta el dret a assistir a la jornada i els materials.

(*) L'organització ha previst un dinar informal a peu dret per facilitar la continuïtat de la jornada.

Qui som

ANUE és una organització d'àmbit estatal i sense ànim de lucre, creada a Barcelona l'any 1962, que treballa en la defensa i la promoció dels principis de Nacions Unides i els Drets Humans.

Única ONG reconeguda com a nexa entre l'ONU i la societat civil a l'Estat espanyol. Membres de la Federació Mundial d'Associacions per les Nacions Unides, amb estatut consultiu a l'ECOSOC de les NU.